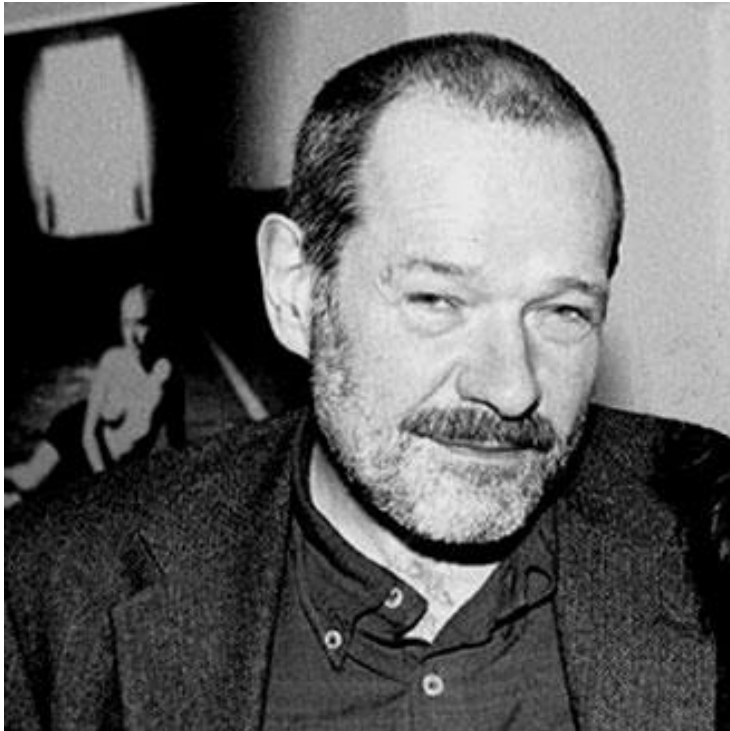

Pavel Mára
PROSTOR
• 13. 2. - 2. 4. 2004 •

Narozen: 20. 10. 1951 v Praze

Vzdělání: 1967 -1971 Střední průmyslová škola grafická v Praze - užitá fotografie,
1971 -1977 FAMU Praha – filmová a televizní kamera,
1977 -1980 FAMU Praha – umělecká fotografie.

Od 70. let pracuje jako volný fotograf.

Pedagogická činnost:

1994 - 1995 První obnovené reálné gymnázium v Praze, 1995 - 1996 FAMU Praha, katedra fotografie,
1996 - 2002 Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity

Cykly fotografií:

- 1969-70 Těla, černobílé fotografie
- 1976-84 Mechanická zátiší, cibachrome
- 1984 Modré akty, cibachrome
- 1984-85 Torza, serigrafie, reliéfy v zinku a skle
- 1986-88 Figury, fotografie na plátně
- 1988-89 Hlavy, fotoplastiky
- 1988-89 Korpusy, cibachrome
- 1988-89 Portréty, fotografie na plátně
- 1988-89 Figury, prostorové fotografie
- 1989 Roušky, fotografie na plátně
- 1990-91 Madony, fotografie na plátně
- 1992-93 Triptychy, fotografie
- 1997 Mechanické korpusy, ilfochrome
- 1999 Madony '99, cibachrome
- 2001 Černé korpusy, ilfochrome
- 2002 Prostor, pigmentový tisk

Samostatné výstavy (výběr):

- 1983 Mechanická zátiší, MSK Dobříš
- 1986 Fotografie, serigrafie, reliéfy, Fotochema, Praha
- 1986 Fotografie, serigrafie, reliéfy, Dům pánů z Kunštátu, Brno
- 1988 Portréty a figury, Malá galerie spořitelny Kladno
- 1989 Atrium, Praha
- 1989 Galerie 4, Cheb
- 1990 Filmgalerie, Regensburg, Německo
- 1991 Galerie 99, Petrohrad
- 1993 7 fotek, Galerie R, Praha
- 1997 Mechanické korpusy, Pražský dům fotografie Praha
- 1997 Galerie 4, Cheb
- 1998 Korpusy a figury, Kolínská synagoga, Kolín
- 1998 Portréty, Národní divadlo moravskoslezské, Galerie Opera, Ostrava
- 1998 Madony '99, Galerie V kapli, Bruntál
- 2000 Madony a Roušky, Moravská galerie, Brno
- 2000 Galerie Ambrosiana, Brno
- 2001 Galerie Z-Zichyho palác, Bratislava
- 2003 Prostor, Galerie Fiducia, Ostrava

Účast na výstavách (výběr):

- 1985 Fotografie absolventů FAMU, Dům pánů z Kunštátu, Brno

1985 Fotografie absolventů FAMU, Uměleckoprůmyslové muzeum, Praha, /reprízy v Amsterdamu, Kaunasu a Vilniusu/
1986 2. International Manifestation on Photography, Amsterdam
1986 International Mail Art, Studio Arts Gallery, Minneapolis
1986 2. Mezinárodní výstava portfolií, New York
1987 Tělo v československé fotografii, Muzeum Kroměřížska
1988 Mladí českoslovenští fotografové, Fotoforum Fabrik, Hamburk
1988 Autoportrét II, Malá galerie spořitelny, Kladno
1988 Krajina a krajina, Fotochema, Praha
1989 37 fotografů Na Chmelnici, Praha 1989
1989 Současná československá fotografie 80. let, Nieuwe Kerk Amsterdam
1989 Cesty československé fotografie, Galerie hl. Prahy, Dům U kamenného zvonu, Praha
1989 Užité fotografie, Galerie D, Praha
1989 Fotodrift, Galerie Centrum, Praha
1989 Současná československá inscenovaná fotografie, Žďár nad Sázavou
1989 Československá fotografie 1945-1989, Valdštejnská jízdárna, Praha
1989 Výtvarní umělci ve fotografii, Národní galerie, Praha
1990 Vize člověka, Galerie Municipale du Chateau d' Eau, Toulouse
1990 Československá fotografie současnosti, Muzeum Ludwig, Kolín nad Rýnem
1990 Rencontres internationales de la photographie – Arles
1990 Photographie de l'Est – Musée de l'Elysée Laussane
1990 Československá fotografie současnosti, Erlangen
1992 Ecran/Icones - Espace Art Brenne
1991 Československá fotografie současnosti, Metz, Luxembourg, Strasbourg, Odense
1992 Československá fotografie současnosti, Waldkraiburg, Freiburg, Barcelona, USA
1994 Česká fotografie 1989-94 - Mánes Praha
1996 Jistoty a hledání v české fotografii 90. let, Pražský hrad Praha
1996 Funkeho Kolín 93/96, Kolín
1997 Jistoty a hledání v české fotografii 90. let Dům umění Brno, GVU Karlovy Vary, Slovenská umělecká beseda, Bratislava
1999 Česká fotografie 90. let, Chicagské kult. centrum, Chicago,
1999 Česká fotografie 20. století Muzeum Tel-Hai, Izrael
2000 Akt v české fotografii, Císařská konírna Pražského hradu, Praha
2000 Reklama, Asociace fotografů, Praha 2000,
2001 Akt v české fotografii, Muzeum umění Olomouc
2001 Možná první-zatím poslední, S.V.U. Mánes, Praha
2002 Pedagogové ITF, Dům umění Opava
2002 Pedagogové ITF, Galerie Opera-Národní divadlo moravskoslezské, Ostrava,
2002 Pedagogové ITF, Centrum kultury Zamek, Poznaň

2002 Mánes ve mlýnici, Lowitův mlýn, Spolek výtvarných umělců Mánes, Praha

2003 Photobiennale 2002, Čtvrtý mezinárodní měsíc fotografie v Moskvě, Centrální výstavní sál manéž, Moskva

2002 Česká a slovenská fotografie osmdesátých a devadesátých let 20. století, Muzeum umění, Olomouc

2002 Akt v české fotografii, České centrum, Paříž

Zastoupení ve sbírkách:

Museum Ludwig, Kolín nad Rýnem, Německo

Mezinárodní setkání fotografie, Arles, Francie

Narodní galerie Praha

Uměleckoprůmyslové museum, Praha

Moravská galerie Brno

Muzeum fotografie, Občanské sdružení, Praha

Galerie Municipale du Chateau d'Eau, Toulouse, Francie

Stálá expozice cyklu Madony v bývalém českém pavilonu na EXPO 2000 v Hannoveru – W. Mathai, Hannover, Německo

PROSTOR

Český fotograf Pavel Mára, ktorý snád' vo svojom mene skrýva zašifrovaný anjelský pozdrav Ave Mária, už dve desaťročia spracováva podnety zo sféry sakrálneho - či už spomenieme jeho Figury, Roušky alebo Madony vytvorené v priebehu osemdesiatych a deväťdesiatych rokov. Rezonancie, ktoré tieto diela vyvolávajú, vychádzajú pôvodne zo strún západnej i východnej spirituality. Fotografie výrazovo často čerpajú z vizuálneho repertoáru kresťanstva (napr. Veronikina rúška), no ich vnútorný obsah prekračuje rámec jednej tradície a posúva sa smerom k širšiemu ponímaniu duchovnosti, častokrát práve v špecifickej forme zobrazenia „zduchovnelého tela“.

Svoj zatiaľ posledný fotografický cyklus z roku 2002, nazvaný PROSTOR, vytvoril Pavel Mára medzi múrmi terezínskej pevnosti. Konotácie, ktoré so sebou slovo Terezín chtiac-nechtiac nesie, nás stavajú pred istý rozporuplný moment: Ide o priestor historicky presýtený tragédiou hromadného tela, no zároveň o miesto jeho doslovnej dematerializácie. Podobná dvojznačnosť je vlastná aj Márovým fotografiám. Pre autora tak typický záujem o mužský i ženský akt je v tomto cykle zaujímavovo popretý scudzením samotného tela technikou snímania ako i výslednou realizáciou snímku. Výtvarne poňatý súbor farebných inscenovaných aktov, ktorý vznikol inštinktívne a neplánovane počas tvorivých dielní, bol totiž nafotografovaný digitálnym prístrojom určeným pre malý formát a realizovaný veľkoformátovou tlačou. Práve voľba monumentálnych zväčšení s nízkym rozlíšením spôsobila akýsi rozpad obrazovej vrstvy: Na tmavých plochách pozadia prerazil pixlový raster, ktorý nechal vystúpiť „dreň“ snímku, farebné blesky zase sploštili telá a spriezračnili ich do lazúrových plôch, čo na fotografiách spôsobilo evokovanú sublimáciu tela. V tejto súvislosti môžeme dokonca hovoriť o istom rozpustení telesnosti v

médiu. Maliarsko-iluzívny charakter obrazov je navyše vystupňovaný aj použitím textilného podkladu napnutého na blindrámy, ktorý svojou štruktúrou tvorivo preosial farebný šum pigmentácie.

Forma krátkych sérií rozvíjajúcich príbuzný motív podsúva divákovi čítanie snímok ako svojho druhu príbeh. Príbeh muža, ktorému nevidno do tváre. Kľúčovú úlohu vo vzťahoch v rámci fotografií zohráva svetelný kontrast - postavy nočných výjavov sú do zeleného, červeného a modrého svetla doslova poobliekané. Farebné svetelné nuansy charakterizujú atmosféru snímku a zároveň nepatrne obmieňajú a posúvajú príbeh. Špecifickú úlohu v rámci fotografií zohrávajú okná - sú zdrojmi prúdiaceho svetla odlišnej kvality a intenzity, a zároveň možnými východmi či úniky smerom von z obrazu a z príbehu. Rozostrené plávajú vzduchom, padajú ako meteory alebo vlasatice, vystreľujú zväzky lúčov, inde dokonca pohlcujú, prežarujú a odhmotňujú postavy. Temnému prostrediu exteriéru, ktorý je akýmsi refrénom celého cyklu, dominuje ponurá konštrukcia pripomínajúca šibenicu. Chvilami sa rozpáli a následne chladne a vyhasína spolu s objatím. Na inom mieste čiastočne mizne a mení sa v náznak štíhlych topoľov. Pôda po nohách sa stráca spolu s intenzitou svetla.

Príbehy sa zvyčajne odohrávajú v istom časovom úseku - začínajú, vrcholia, uzatvárajú sa. Na týchto fotografiách sa však odohráva príbeh akoby mimo času. Epizódy terezínskeho súboru sú príliš krátke na to, aby sa v čase rozvinuli, a to napriek tomu, že presný chronologický údaj je, paradoxne, to jediné, čo snímky označuje a zaraďuje. Celý dej fotografií sa tak uzatvára v nepriedušnom intervale medzi osamotením vo dvoch a náhlým osamotením v osamotení. A vyúsťuje v otázku, prečo muž zostáva bez tváre. Najjednoduchšiu opoveď ponúka obraz samotný. Jednoducho preto, lebo muž sa vo fotografiách obracia dozadu.

Čas je v skutočnosti s ním, čas pracuje pre neho.

Lucia Lendelová

Další informácie o autorovi lze získať na: www.pavelmara.cz

